

staten: India, hoofdzakelijk door Hindoes, Pakistan, hoofdzakelijk door Islamieten bewoond¹; beide staten (alsook Ceylon dat in februari '48 onafhankelijk werd) bleven lid van *the British Commonwealth of Nations*.

Birma deed dat niet. Aung San wist in januari '47 met de Britse regering een akkoord te treffen dat o.m. voorzag in de samenkomst van een grondwetgevende vergadering. Zijn bewind werd als voorlopige regering erkend – hijzelf en zes van zijn ministers werden in juli '47 vermoord als gevolg van een complot, gesmeed door een rivaal. In januari '48 werd de voormalige Britse kolonie als de *Union of Burma* onafhankelijk; zij verliet het Britse Gemenebest.

Aan het schiereiland Malakka en aan Singapore wilde het *Labour*-kabinet vasthouden. Het wist er aanvankelijk gevaarlijke anti-Britse agitatie te voorkomen. Het kreeg toen problemen met de Maleiers en hun Sultans die meenden dat de in '46 tot stand gekomen *Malayan Union* hun onvoldoende bescherming bood tegen de sterke Chinese bevolkingsgroep. De *Union* werd in '48 door de *Malayan Federation* vervangen waarin de Chinezen veel minder invloed hadden. Het kwam vervolgens tot een sterke, vanuit de Chinese bevolkingsgroep voortgekomen en tenslotte door Mao Tse-Toeng gesteunde communistische guerrilla-beweging – het heeft de Britten en de Maleiers zes jaar gekost om die te bedwingen.

Dan: Australië.

In dit door zijn ligging voor Nederland zo belangrijke Britse *dominion* was het in september '45 tot een boycot van Nederlandse schepen gekomen. Communistische agitatie had daar een belangrijke rol bij gespeeld en die agitatie werd voortgezet: de door communisten gedomineerde *Seamen's Union of Australia* steunde Indonesische schepelingen in hun verzet om op Nederlandse schepen dienst te doen en wist te bereiken dat Chinese en Brits-Indische schepelingen op wie de Nederlandse autoriteiten een beroep deden (de Brits-Indische werden bij honderden uit Brits-Indië overgevlogen), het voorbeeld der Indonesiërs volgden. Ook verleenden Australische militairen die lid waren van de Australische communistische partij, een niet-onbelangrijke steun aan de Indonesische nationalisten, vooral op Celebes. De Australische *Labour*-regering was niet bij machte de boycot van Nederlandse schepen (deze had de algemene steun van de Australische vakbeweging) te breken maar droeg er onder druk van Londen wel zorg voor dat het Australische militaire bestuur over Borneo en de Grote Oost correct werd afgewik-

¹ Oost-Pakistan heeft zich als Bangladesj in '71 van West-Pakistan afgescheiden.